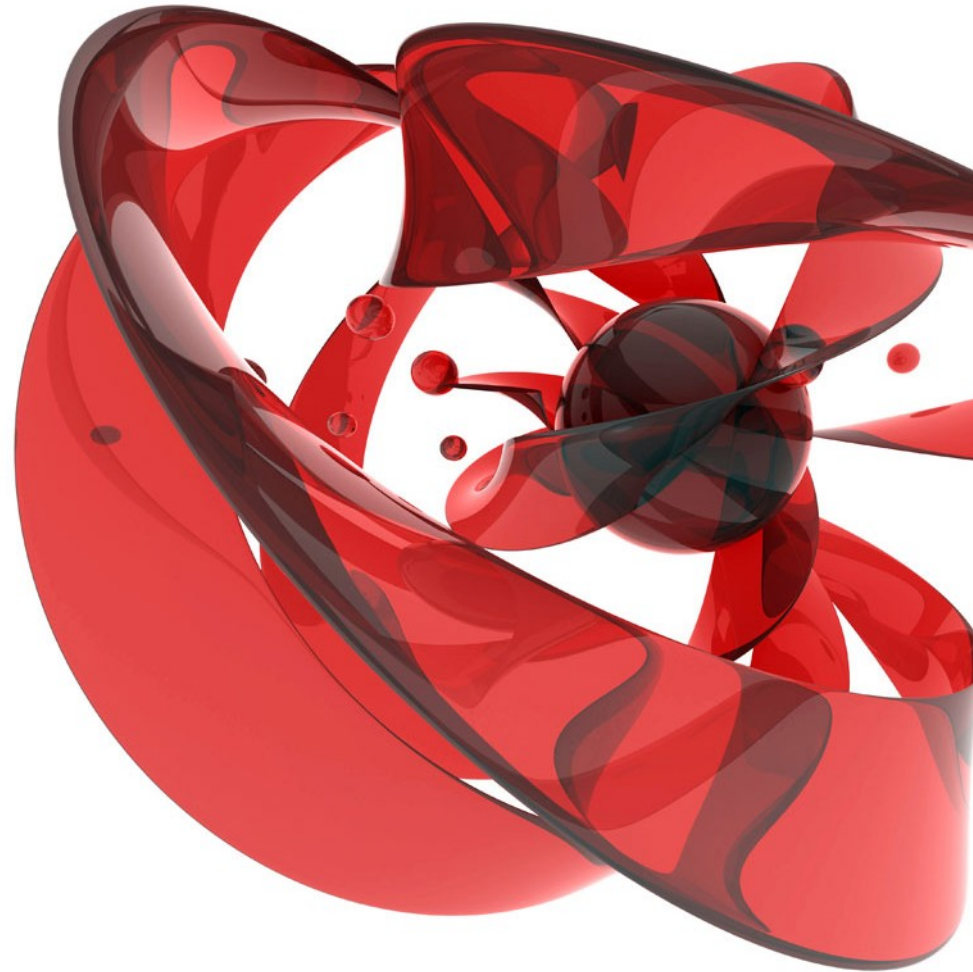

ALLEN & OVERY

JUDr. Petra Myšáková, LL.M.

Úvěrové financování

Úvěrové vztahy

– § 497 ObchZ:

„Smlouvou o úvěru se zavazuje věřitel, že na požádání dlužníka poskytne v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a dlužník se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky.“

– Plus dalších 10 paragrafů

– Tak proč má úvěrová smlouva někdy více než 100 stran?

Druhy úvěrových vztahů I.

- Bilaterální x syndikované
  - Počet věřitelů
- Termínované x revolvingové
  - Podle toho, zda jednou splacené peníze lze znovu čerpat
- Jedna měna x více měn
  - Mechanismy pro přepočítání
- Zajištěné x nezajištěné

Druhy úvěrových vztahů II.

Termínované

- Musí být načerpány do určité doby od uzavření smlouvy
- Mohou být spláceny ve splátkách nebo najednou na konci
- Splacené částky nelze znovu čerpat
- Středně- a dlouhodobé potřeby (akvizice apod.)

Revolvingové

- Lze čerpat kdykoliv po dobu trvání smlouvy
- Splacené částky lze znovu čerpat
- Kolísavé potřeby (provoz financování)

Druhy úvěrových vztahů III. – podle účelu

- Provozní
- Akviziční
- Projektové
- Realitní

- *Asset finance*
- *Islamic finance*
- *Swingline*
- *Evergreen*

Syndikované úvěry – jak a proč

- Větší počet věřitelů půjčuje dlužníkovi – za stejných podmínek
- Velké částky
- Diverzifikace rizika
- Možnost převádět podíl na úvěru
- Administrativně jednodušší pro dlužníka
- Práva a povinnosti věřitelů oddělené, ale peněžní prostředky poskytují poměrně obsáhlá ustanovení ohledně „mechaniky“ fungování syndikátu věřitelů

Strany

Na straně věřitelů

- Aranžéři (*arrangers*)
- Agent úvěrů (*facility agent*)
- Agent pro zajištění (*facility agent*)

Na straně dlužníků

- Dlužníci
  - Ručitelé
  - Poskytovatelé zajištění
- (společně se jim říká *obligors*)

Jak transakce probíhá

- Nabídka financování – *term sheet*
- Vyjednávání úvěrové smlouvy
- Vyjednávání další dokumentace – zajištění
- Podpis
- Plnění odkládacích podmínek
  - Právní posudek
- Čerpání
- [Následná syndikace]

Struktura smlouvy

- Závazek věřitele poskytnout peněžní prostředky
- Závazek dlužníka je vrátit a zaplatit úroky

Struktura smlouvy – realita

- Závazek věřitelů poskytnout peněžní prostředky
- Čerpání
- Splácení a předčasné splácení
- Úrok
- Ochrana marže
- Prohlášení a ujištění
- Závazky
- Případy porušení
- „mechanika“

Proč to všechno?

- Banka nepůjčuje peníze, které jí leží ve sklepě
- Půjčuje si na trhu od jiných bank, a dále půjčí svému dlužníkovi
- Zisk = rozdíl sazeb
- Banka chce svůj zisk ochránit

Čerpání

- Účel
- Odkládací podmínky
- Proces čerpání

Splácení a předčasné splacení

- Splácení
- Povinné předčasné splacení
  - Protiprávnost
  - Změna kontroly
  - Dispozice s majetkem
- Dobrovolné předčasné splacení
- Náklady přerušení

Úrok a úroková období

- Fixní x plovoucí
  - PRIBOR, LIBOR, EURIBOR
  - Publikuje se nebo určí referenční banky
- Úroková období
  - Volba dlužníka
- Marže
  - Zisk banky

Ochrana marže

- Povinné náklady
- Porucha trhu
  - Pokud je problém určit úrokovou sazbu nebo za ni banky na trhu neseženou peníze
- Dorovnání srážkové daně
- Zvýšené náklady
- Jiné

Prohlášení a ujištění

- Status
- Platnost, schválení, soulad se závazky
- Není případ porušení
- Finanční výkazy
- Spory
- Specifická prohlášení
- Opakování

Závazky

- Dodržování finančních ukazatelů
- Informační povinnosti (výkazy, oznámení porušení)
- Obecné
  - *Negative pledge*
  - Finanční zadlužení
  - Dispozice s majetkem
  - Změna podnikání
  - Specifické závazky

Případy porušení

- Neplacení
- Porušení závazků nebo nepravdivé prohlášení
- Křížové neplnění (*cross default*)
- Úpadek
- Neplatnost zajištění nebo jiných dokumentů
- Podstatná nepříznivá změna

- Následek – prohlášení úvěru za splatný

„Mechanika“

- Ustanovení agenta
  - Zastupuje věřitele
  - Administrativní úloha
- Ustanovení agenta pro zajištění
  - Drží zajištění pro všechny věřitele
- Poměrné sdílení
- Věřitelská demokracie
- Poplatky
- Převody a změny stran
- Rozhodné právo a soudy

Zajištění

- Zástavní právo / zajišťovací postoupení / zajišťovací směnky

- ručení

Agent pro zajištění

- Zřizovat zajištění ve prospěch všech věřitelů nepraktické, pokud je jich hodně
- Věřitelé chtějí volně převádět podíly – ideálně by mělo být zajištění ve prospěch jediného
- V zemích *common law* agent pro zajištění drží zajištění pro věřitele na *trust*
- Paralelní dluh (úvěrová smlouva podle anglického práva)
- Společné a nerozdílné věřitelství agenta pro zajištění

České právo I.

- Zajištění bývá odkládací podmínkou čerpání
- § 155 OZ:
  - Odst. 3: Zástavním právem může být zajištěna i pohledávka, která má v budoucnu vzniknout, anebo pohledávka, jejíž vznik je závislý na splnění podmínky
  - Odst. 4: Zástavním právem mohou být do sjednané výše zajištěny i pohledávky určitého druhu, které zástavnímu věřiteli vůči dlužníkovi budou vznikat v určité době
- Zástavce bývá často odlišný od obligačního dlužníka
- Co třeba dodatečné zvýšení úvěrového rámce?

České právo II.

- Finanční asistence

- § 161e a 161f ObchZ
  - „společnost nesmí při nabývání vlastních akcií poskytovat zálohy a nesmí poskytovat půjčky ani úvěry pro účely nabytí jejích akcií ani úvěry nebo půjčky poskytnuté na tyto účely nebo jiné závazky související s nabýváním jejích akcií zajišťovat“
  - Použije se obdobně na zajišťování závazků týkajících se nabývání akcií ovládající osoby ovládanou osobou

- Úvěr často na několik účelů – jak je rozlišit?

České právo III.

- Transakce se spřízněnými osobami – s.r.o. / a.s.
- § 196a odst. 1 a 2
  - Transakce s personálně propojenými osobami jen se souhlasem VH a jen za podmínek obvyklých v obchodním styku

České právo IV.

- § 196a odst. 3 a 4
  - „jestliže společnost nebo jí ovládaná osoba nabývá majetek od zakladatele, akcionáře nebo od osoby jednající s ním ve shodě anebo jiné osoby uvedené v odstavci 1 nebo od osoby jí ovládané anebo od osoby, se kterou tvoří koncern, za protihodnotu ve výši alespoň jedné desetiny upsaného základního kapitálu ke dni nabytí nebo na ně úplatně převádí majetek této hodnoty, musí být hodnota tohoto majetku stanovena na základě posudku znalce jmenovaného soudem“
- Ustanovení odstavců 1 až 3 se vztahují i na převzetí ručení

České právo V.

- Určitost právních úkonů
- V případě poruchy trhu se úroková sazba stanoví podle „nákladů věřitele na financování“
  - 29 Odo 1000/2004

České právo VI.

- Převody mezi věřiteli
- České právo nezná cesi smlouvy
- Postoupení pohledávek a převzetí dluhu
- Věřitelé chtějí převádět bez souhlasu dlužníka
  - Souhlas předem?

České právo VII.

- Předlužení
  - Souhrn závazků převyšuje hodnotu majetku
  - Je pro tyto účely ručení závazek?
  - Trestný čin předlužení

- Neúčinnost právních úkonů v insolvenčním řízení
  - Bez přiměřeného protiplnění
  - Zvýhodňující
  - Úmyslně zkracující

Questions?

These are presentation slides only. The information within these slides does not constitute definitive advice and should not be used as the basis for giving definitive advice without checking the primary sources.

Allen & Overy means Allen & Overy LLP and/or its affiliated undertakings. The term partner is used to refer to a member of Allen & Overy LLP or an employee or consultant with equivalent standing and qualifications or an individual with equivalent status in one of Allen & Overy LLP's affiliated undertakings.